

Павло Трохимович Дацишин: «Я прожив велике життя»

П'ятого липня своє 80-річчя відзначає людина, яка понад п'ятдесят років свого життя присвятила навчанню майбутніх медиків, - доцент кафедри нормальної фізіології, заступник декана із роботи з іноземними студентами Павло Трохимович Дацишин. Напередодні свого ювілею в інтерв'ю «Молодому медику» він розповів про свій шлях у медицину, службу у штабі

дальньої авіації та про те, як здивував викладача з історії відповіддю на екзамені.

Народився Павло Трохимович на Рівненщині, у селі Гульча-1 Здолбунівського району.

- Було два села з однаковою назвою: українське Гульча-1 та чеське Гульча-2. До війни у нас жили переселенці з Чехії, а українців вивезли до Польщі. І вийшло так, що коли війна закінчилась, наші українці, яких ми називали лемками, приїхали до нас, а чехи виїхали до себе додому. А війна для мене проходила спочатку в лісі, тому що ми тікали від німців, а потім десь у 1943 ми приїхали додому і начувались: тому що то наші прийдуть, то німці. Така ситуація була до кінця війна, - згадує ювіляр.

Довелося пережити йому і колективізацію, яка на тих землях розпочалася після закінчення війни. Про те, як саме вона відбувалась, Павло Трохимович розповів під час екзамену з історії компартії, який складав після першого курсу медичного інституту.

- Дісталось мені це питання, і я усе розповів про своє село. А викладач каже: «Почекайте, а звідки Ви це взяли? В підручниках цього немає». Я і кажу, що я із Західної України. Тоді викладач і каже: «А давайте ще поговоримо» - і по інших питаннях вже не питав, - розповідає ювіляр.

Але це було пізніше. А спочатку Павло Трохимович закінчив медичне училище у Рівному та був призваний до лав армії.

- Коли я вчився у медучилищі, діяла постанова, за якою випускникам медучилища давали звання лейтенанта, але коли закінчив – це правило скасували. Потрапив я до армії, до Вінниці. І ось стою на посту, йде дощ, я думаю: «Готував себе до такої серйозної кар'єри, а зараз під дощем стоїш». А через три місяці мене взяли до штабу армії, ад'ютантом генерала Василя Тихоновича

Тихонова. Там я три роки прослужив. І я дуже вдячний генералові за те, що він дозволив мені «завоювати інститут» – вступати на вечірнє відділення медичного інституту, тоді таке існувало. Я прийшов до ректора інституту, а він каже: «Хороший у тебе генерал. Але у мене теж є генерал, Шупік (Міністр охорони здоров'я – прим. автора). Поїдьте до нього, і якщо він дозволить, то я Вас із задоволенням візьму». А мій генерал тоді у відпустці був. І як же я до Києва поїду, якщо офіцери дальньої авіації скрізь. Хтось скаже генералу, що мене у Києві бачили. А я не хотів його підводити. І коли генерал повернувся і запитав, як справи, я йому розповів, що не поїхав до Києва, щоб не підвести його. Він каже: «Як я міг би тобі не повірити?»,- згадує Павло Трохимович.

Тож замість навчання у виші він попросив у генерала дозволу відвідувати підготовчі курси з фізики та хімії, які діяли при школі №4. Дозвіл був отриманий, і після демобілізації та закінчення курсів Павло Трохимович вступив до Вінницького медичного інституту.

Умови життя тодішніх студентів-медиків можна назвати спартанськими. У кімнаті гуртожитку, що знаходився у нинішньому корпусі ВНМУ по вулиці Стуса, жили десятеро. Тож у самій кімнаті до занять готувалися по черзі: двоє залишалися, а решта у теплу пору року йшла на кладовище, що знаходилося навпроти, на місці скверу біля «Книжки». Взимку вчилися в підвалі, біля лампочки.

- Але головне, що ми жили дружно, ніхто нікому не заважав. Були і молодші, одразу після школи, були і старші за мене. Разом із тим знаходили спільну мову, не було ніяких непорозумінь, - розповідає Павло Трохимович.

Спочатку, навчаючись на четвертому курсі, він збирався бути хірургом та повернутися на рідну Рівненщину.

- Ходив на всі чергування до залізничної лікарні, а після четвертого і шостого курсів проходив практику в Козятині і ще рік там працював на «швидкій допомозі». І мені головний лікар запропонував іти до нього патологоанатомом, а через пару років збирався відправити мене на курси з хірургії, аби я став хірургом. Але в інституті під час розподілу мені сказали: «Хочеш бути патологоанатомом – будь ласка, але їдь у Муровані Курилівці», - згадує ювіляр.

Від такої пропозиції він відмовився, тож наступного дня йому запропонували спецординатуру з фтизіатрії. Але з цією, як і з іншою спеціалізацією з анестезіології у ювіляра не склалося, і Максим Павлович Рудюк, тодішній ректор, запропонував йому роботу на кафедрі нормальної фізіології, якщо погодиться завкафедрою.

- А завкафедрою, професор Ніна Василівна Братусь, мене добре знала і погодилася. І так я вже 51 рік на цій кафедрі. У мене в трудовій книжці - єдиний запис. Я дуже вдячний Нині Василівні. Ще коли вона була жива, я казав, що у мене

дві мами: одна, яка мене народила, і друга, яка дала мені спеціальність, дала можливість працювати.

Ще одна людина, про яку із вдячністю згадує ювіляр, - професор Роман Ашотович Григорян з Інституту фізіології та біохімії в Ленінграді (нині Санкт-Петербург). Там , Павло Трохимович закінчував роботу над своєю дисертацією «Імпульсна активність клітин Пуркіньє мозочка в наркозі та у безнаркозному стані». Перша частина, «наркозна», робилася у ВНМУ, друга – в Ленінграді.

Після закінчення роботи над дисертацією Павло Трохимович отримав від професора вигідну пропозицію залишитися на роботу в тамтешній лабораторії. Але житла фахівцю, який на той час вже був одружений і мав сина, не обіцяли. Тож довелося відмовитися.

Минулого року виповнилося 50 років відтоді, як Павло Трохимович працює на кафедрі нормальної фізіології. І вже близько 30 років він є заступником декана з роботи з іноземними студентами.

- Студенти – це наш хліб. Студенти різні. І підхід до кожної дитини має бути індивідуальний. Я завжди бачив у студентах індивідуальність, я звик із ними говорити на «ви», називаю їх по імені, намагаюся бути ріднішим, ближчим до них. Я намагаюся, крім викладання нормальної фізіології, виховувати їх у дусі доброти, ввічливості, щоб вони були інтелектами у повному значенні цього слова. Намагаюся, аби вони не палили, не вживали алкоголь, щоб у них було почуття дружби, колективності. І у мене проблем зі студентами не було ніяких, - каже Павло Трохимович.

Наступного року він відзначатиме ще один ювілей: 60 років свого подружнього життя. Про свою «половинку», вчительку за фахом, ювіляр каже із теплотою у голосі:

- Зоя Денисівна – це моя вірна подруга, мій товариш, мій однопумець. Вона за мною доглядає, як за малою дитиною.

Свою родину Павло Трохимович називає медичною. Син – хірург, донька – шкірвенеролог, зять – травматолог, онук працює на одній кафедрі зі своїм дідусем, а онука закінчує перший курс медичного факультету. Ще один онук обрав фах юриста.

- Коли син навчався у школі, він разом із другом збирався вступати до Харківського авіаційного інституту. І ось одного разу батько друга мене зустрічає і каже: «Ну що, хлопці вже до авіаційного не йдуть». Я у сина питаю: «Толю, то що, в Харків вже не вступаєте?». Ні, каже, хочу в медичний, хочу бути військовим лікарем. Але після першого курсу сказав, що хоче бути лікарем цивільним, - розповідає Павло Трохимович.

Випадково дізнався він і про те, що медиком вирішила стати і його дочка. Закінчуючи школу, вона написала твір на тему: «Ким я хочу бути» і дала перевірити його мамі...

- Дуже чудові у мене діти, просто не нарадуюсь, - каже ювіляр.

На запитання, як він проводить своє дозвілля, Павло Трохимович відповідає: із книжкою.

- Зараз багато нових підручників виходить, відставати не хочеться. І онук весь час ввечері застає мене із книжкою і каже: «Дідусю, скільки ти можеш вчитись?» А я йому говорю: «Дорогенький мій, будеш у моєму віці і теж будеш читати».

А ще Павло Трохимович називає себе театралом:

- Із дружиною ходжу до нашого театру, усі вистави передивився, особливо - прем'єри. Щоб якось себе «зобов'язати», купую абонемент. Концерти теж відвідую. Намагаюсь на приїжджих артистів ходити. А ще є у мене товариш, фермер, і у нього є невеличкий ставочок. І як починається тепло, беру вудочки - і до нього на ставок. А там лісок, свіже повітря. І ми ловимо рибу. І не стільки риба потрібна, скільки процес...

Під кінець розмови Павло Трохимович розповідає:

- У нас на кафедрі для студентів є практичне заняття «Визначення біологічного віку людини». Студенти визначають свій біологічний вік і кажуть, що різниці великої немає. А в мене – є. І я радий, що свій ювілей буду зустрічати у колі друзів, і з біологічним віком, який відстає від паспортного.

Записала Катерина Баркалова